

ชิง....โกมาซุม

ชัญญา ทิพานุกะ หัวหน้าสำนักงาน
เลขานุการคณะกรรมการกล้วยไม้แห่งชาติ
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

เที่ยวสงกรานต์เมืองระนองแสนชิง
อีกน้ำตกลำธารบานบุรี
เพราะช่วงแล้งแต่มีนน้ำแร่แช่อุ่น
ทั้งมุกแท้ส่องประกายยากทำใจ
อีกดอกไม้ประจำจังหวัดระนอง
สีขาวคล้ายแคทลียาพาราฟิง
พบมากที่อุทยานน้ำตกหงาว
แต่มีสีเหลืองที่ปากชวนแย้มมอง

ได้มาถึงถิ่นซาลาเปาทับหลี
แต่ไม่มีน้ำสักหยดหุดหัวใจ
อารมณ์ขุ่นค่อยคลายกลายฟ่องใส
ชวนชักให้ซื้อใส่ไว้คำนึง
ชื่อเสียงก้อง **โกมาซุม** ชวนฝันถึง
สวยสุดซึ่งเสริมสง่าป่าระนอง
เหมือนแรกสาวแย้มกลีบพราวขาวฟ่อง
มาระนองรำร้องหา **“โกมาซุม”**

“โกมาซุม” คือ กล้วยไม้ป่าชนิดหนึ่ง เรียกอีกชื่อว่า “เอื้องเงินหลวง” (*Dendrobium formosum* Roxb.ex Lindl.) เป็นดอกไม้ประจำจังหวัดระนอง มีลักษณะคล้ายดอกแคทลียา ซึ่งเป็นราชินีดอกกล้วยไม้ พบมากในป่าที่มีความชุ่มชื้นของจังหวัดระนอง โดยเฉพาะเขาน้ำตกหงาว ในบริเวณอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

โกมาซุม มีลักษณะลำต้นเป็นปล้อง ๆ อวบยาว ใบอยู่ก่อนไปทางส่วนปลายประมาณ 2 ใน 3 ของลำต้น ช่อดอกสั้นเกิดใกล้ยอด ดอก มี 1-5 กลีบ ดอกใหญ่สีขาวสวยสะดุดตา กลีบปากมีแต้มสีเหลืองอ่อนอยู่ตรงกลาง มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ บานอยู่ได้หลายวัน โดยจะออกดอกบานสะพรั่งในช่วงเดือนตุลาคมถึงธันวาคมของทุกปี ที่มาของชื่อ โกมาซุม มาจากชาวอังกฤษ ชื่อมิสเตอร์สกอต ซึ่งเข้ามาทำเหมืองแร่ บริษัท ไชมิสตัน ตำบลบางรีน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ได้นำต้นไม้นี้มาแขวนประดับไว้ที่บ้าน แล้วเรียกชื่อว่า “ฟอร์ม มาซอม” คาดว่าคงเป็นการเรียก species ของต้นไม้นี้ และคนไทยได้เรียกชื่อต่อ ๆ มา จนเพี้ยนกลายเป็น “โกมาซุม” ในปัจจุบัน

อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว อยู่ในเขตมรสุม จะมีฝนตกชุกระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม เหมาะสำหรับการท่องเที่ยว น้ำตก ชมนก ชมพรรณไม้ และนอกจากจะมีกล้วยไม้ “โกมาซุม” ที่พบมากแล้ว ยังมีบัวผุด (*Rafflesia kerri Meijer*) ซึ่งเป็นกาฝากชนิดหนึ่ง อาศัยอยู่บนรากของพืชจำพวกเถาอุ้งน้่า (Tetrastigma) ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า ย่านไก่ต้ม มีลักษณะเด่นที่ดอกซึ่งเป็นดอกเดี่ยวขึ้นจากพื้นดินมีขนาดใหญ่ มีกลิ่นเหม็นมาก พบในช่วงฤดูฝนระหว่างพฤษภาคม-ธันวาคม ดอกตูมอยู่จะคล้ายกับหม้อขนาดใหญ่ มีกลีบหนา เส้นผ่าศูนย์กลางของดอกยาว 70-80 เซนติเมตร ดอกจะบานอยู่ได้เพียง 4-5 วันเท่านั้น หลังจากนั้นจะค่อย ๆ คำน่าไป

ดังนั้น หากจะเที่ยวจังหวัดระนอง ควรมาเที่ยวในช่วงหน้าฝนตั้งแต่เดือนพฤษภาคม เป็นต้นไป จนถึงเดือนธันวาคม จะได้น้ำตกที่สวยงามและหมอก ชมธรรมชาติ และดอกไม้ประจำจังหวัดระนองที่สวยงามนาม “โกมาซุม”

มาระนองคราวนี้ “ซึ้ง”

บ่อน้ำแร่ร้อนที่สวนสาธารณะรักษะวาริน

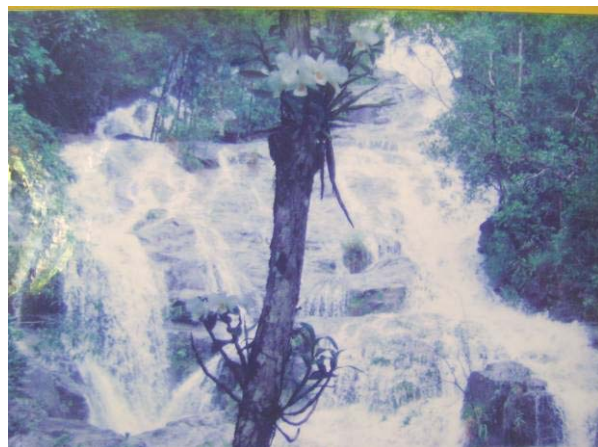
“โกมาซุม” ต้นจริงที่ได้สัมผัส เสียดยังไม่เห็นดอก

ดอกโกมาซุม หรือ เอื้องเงินหลวง

ดอกโกมาซุม

“โกมาซุม” กับฉากหลังน้ำตกที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาวในหน้าฝน

เอกสารอ้างอิง

1. อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว . เอกสารแผ่นพับ สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
2. วรรณิต ธรรมศิริ. 2550. กล้วยไม้ไทย การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). 156